

מסורת הש"ס

(א) מעשר שני פ"ג מ" פסחים
תל. ז"מ נג: סנהדרין ק"ה,
(ב) תמורה טז: א' יבמות
מכילות משפטים פ"א
ת"כ ברייתא דר"י פ"ס ד,
נז פרש' ו ה"ה, ירוש' פאה
פ"א ה"ה, סוטה פ"ט ה"ה,
י"א פסחים פ"ה ב' (נ"ש)
בבבין (ירושלים) ז' תמורה
ט, (ט) ויקרא ז א, (ו) ראה
קו. ירוש' מע"ש פ"ג ה"ו,
(ז) פ"ב הי"ט, (ח) ע' רש"ק
ול"ק:

גליון הש"ס

תום' ד"ה לפי וכו' לא קרוי דבר
חדש. עי' לקמן נו ע"א רש"י
ד"ה ה"ג וכשנאמרו:

שינויי נוסחאות

[illegible]

שיטה מקובצת

שייך לעמ' קודם נקדש היל, וי"ל
אלא אינו ענין לעיכובא דנקבות
ומזאת תורת נפקא, תניהו ענין
אלא אותו למה לי. עין
השמיטות בסוף המסכת: לרבות

והרי מעשר שני דהוא נפדה. אפי' בירושלים אם נטמא כדלפיקי
תלה תוכל שאמו ואין שאת אלא אכילה שנחמד וישא
משאות: אינו נפדה. אליבא דר' יהודה אלמא איכא טפל חומר
מעיקר: הכס משום דלא אליס. ולא חומרא הוא: קדשים לא
חיילי (עליה). תחילת הקדש אינו
חול על צעל מוס קצוב ליעבד קדושת
הגוף אלא קדושת דמיס צעלמא
ויזוזאלן לחולין גמורין צפדיון ואפילו
ליגזו וליעבד כדתניא פרק הוציא
לו בסדר יומא (דף ז:) חומר בתמורה
שהתמורה חלה על צעל מוס קצוב
ואין יואל לחולין ליגזו וליעבד מה
שאין כן בזבח דגבי תמורה כתב [ויקרא
טז] טוב ברע [טז] השווה צעל מוס לתם
לענין תמורה על כולם נאמר והיה
הוא ותמורתו יהיה קדש [שם] אבל זבח
בראשון אם קדם הקדשו את מומו
קדוש קדושת הגוף ואינו יואל לחולין
ליגזו וליעבד [טז] כדתנן בצבורות
(דף יז.) כל הקדשים שקדם מומן
להקדישן נפדה [יז] וילץ לה מקרח:
קדשים מכא חולין קאמו. לא חלה
צעליהם קדושה קודמת אבל תמורה
מכא קדושה קודמת התכל לאו
טפל חומר מן העיקר הלא דהא
חומרא [יז] דעיקר הוא: שלמים הוא.

וְלֹא מוֹתֵר פֶּסַח מִיִּקְרִי לְמַחֲסֵה
טַפִּל: וְאִיעֵשִׂים אִימָא. עֵיבּוּצָא דְעוֹלָה
מִמַּהֲבָא: דְּהִסֵּב זִמְקוּס כ'ו' ^{יב} הַעוֹלָה.
חֲחוּר וְשֵׁנָה לִימַד מִקּוּס שִׁקְבַעְתּוּ לְעוֹלָה
לְעוֹלָם הוּא מִקּוּמָה: יִשְׁחַטוּ אֵם הָאֵשֶׁס
וְהוּא דְמוֹ. זִמְקוּס שִׁחִימְתּוּ מֵהָא קִלְתָּ
דְּמוֹ: דְּמוֹ אִימָא דְמוֹ. דְּמַמְלִי לִתְחַבְתָּ
יִשְׁחַטוּ אֵם הָאֵשֶׁס וְדִמוֹ מִזְרוֹק וְכַמֵּי
וְהוּא דְמוֹ אֵם לְרִבּוֹת אֵם הַמְקַבֵּל:
וְשִׁחַט אֵם הַכֶּבֶשׂ וּגו'. זִאֵשֶׁס מִזְרוֹעַ
כְּתִיב. שֵׁנָה הַכְּמוֹב עֲלֵיו לַעֲכֹב:
לְהַחֲזִיר לְהַחֲזִיר כ'ו'. לְדִיִּךְ הַחֲזִירוֹ לְכָלּוּ
הַלֵּכֶךְ לְעֵינִין שִׁחִימְתָּ כָּפוֹן נִמִּי זַעִי
לְהַחֲזִירוֹ דְּלִי לֹא הִדֵּר כְּתִיבָה זַנּוּיָה
כִּי הִיכִי לְהַהֲדִירָה לְמַתָּן דְּמוֹ הוּא
לְחִימָא לֹא יִבְנֵי זַפּוֹן: אִי אֵהָא יִכּוֹל
לְהַחֲזִירוֹ יִכְנֵי. שִׁיחָא עוֹד כְּשֹׂאֵר
הַלֵּל: שִׁיחָא אֵשֶׁס מִזְרוֹעַ. מַכְלָלָא זֵאת
מִתּוֹרַת הָאֵשֶׁס דְּהוּא ^{יג} כְּמַד זַכּוּלָהּ וְהָא
דְּמוֹ מִזְרוֹק עַל הַמִּזְבֵּחַ ^{יד} אִף כֵּאֵן

נמני להחזירו הוא דשנה עליה: **נכתוב** שחטת
 זאסם מזורע ולא נכתוב גבי זאת תורת האסם
 ומיניה ומדכתציה הכא והכא לעיכובא הוא:
 אצל

פירות ואכלו צירושלים ופי' בקוטרם ותכנים אומרים לא הזיקו
 וצו משמע מתוך פירוש דר"מ מחמיר דלא שרי נחשת על הפירות
 ושזו היא קולא כשחזר ופודה את הפירות ומשמע דאפילו אסוריה
 ומומנה שלימה היא במסכת מעשרות [א] (פ"ג מ"י) ושם ארכתי בפס'
 הוציא. [ב] וא"ר הרי אחד עשר [ג] טעם חזון מן העיקר דלאמינן
 (דף חזון מן העיקר וי"ל דנשתמי הכא מותר הפסח שלמים הוי
 (פ"ד ט"א). מדרמ"ר [ד] קרא דמותר הפסח נמי צ"י קרא דדרשין
 ממחמת פסח לכל מלות שלמים שיטענו סמיכה ונקדים ותנופת חזה
 וישחט את הכבש. למקבל לא ידעין עירובא [ה] : לפי' שיצא אשם
 ושאר טעמות אין טעוין לא חשי' דבר חדש וכן אוב וידעוין שי'
 וגמריין סקילה מאוב וידעוין בשאר משפטים פרק קמא דיבימות
 בצבאב וידעוין דבר החדש היכי גמר מינייהו סקילה למ"ד כללו ל'
 דבר חדש אלא כשקותר כללו הי הכא דאמר אשמות כל הדם למוז'
 דיבימות (דף ט"א). שנאמר כל העריות הוא דבר החדש
 ומכללו [ו] אלא תופסת הוא על הקרבן ואי"ל למאן דלמר כללו גמר
 ומאשת את א"י כל דלא גמר מיניה אלא מיד ליה חדש כן כגון ש'
 היה עוד כאן דבר חדש ועוד דאם כן היה יוצא לידון בדבר
 נכתוב בה"א [ז]. תימה ושאר אשמות היכי ילכ'

[illegible]

איזהו מקומן פרק חמישי זבחים

אפי' צירושלים אם נטמא כדילפינן ואין שאת אלא אכילה שנאמר וישא דר' יהודה אלמא איכא טפל חמור לים. ולא חומרא הוא: קדשים לא

והרי מעשר דהוא נפרדה ואילו לקוח בכסף
מעשר אינו נפרדה דתנן ⁽⁶⁾ הלקוח בכסף
מעשר שנשטמא יפרה ר' יהודה אומר יקבר
(נשטמא אין לא נשטמא לא) התם לא אלימא
קדושתיה למיתפס פדיוניה והרי תמורה
דאילו ⁽⁷⁾ קדשים לא חיילי על בעל מום קבוע
ואילו באידי חיילא תמורה מכח קדשים ⁽⁸⁾ קא
אתיא וקדשים מכח חולין קאתי הרי פסח
דהוא אינו ⁽⁹⁾ טעון סמיכה ונסכים ותנופת חזה
ושוק ואילו מותר ידידיה טעון סמיכה ונסכים
ותנופת חזה ושוק פסח בשאר ימות השנה
שלמים הוא ואיבעית אימא אמר קרא העולה ⁽¹⁰⁾
במקומה תהא אשם ⁽¹¹⁾ מנלן דבעי צפון
דכתיב ⁽¹²⁾ במקום אשר ישחטו את העולה
ישחטו את האשם אשכחן שחיטה קבלה מנא
לן ⁽¹³⁾ ואת דמו יזרוק ⁽¹⁴⁾ קבול דמו נמי בצפון
מקבל עצמו מנא לן דמו ואת דמו אשכחן
למצוה לעכב מנא לן קרא אחרינא כתיב
⁽¹⁵⁾ ושחט את הכבש ⁽¹⁶⁾ והאי להכי הוא דאתא
האי מיבעי ליה לכדתניא ⁽¹⁷⁾ דבר שהיה בכלל
ויצא לידון בדבר החדש אי אתה רשאי
להחזירו לכללו עד שיחזירונו הכתוב לכללו
בפירוש כיצד ⁽¹⁸⁾ ושחט את הכבש במקום
אשר ישחט את החטאת ואת העולה במקום
הקדש כי כחטאת האשם הוא וגו' שאין
ת"ל כחטאת האשם מה ת"ל כחטאת האשם

לפי שישא אשם מצורע לידון בדבר החדש
בבוהן יד ובוהן רגל ואזן ימנית יכול לא יהא
טעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח תלמוד
לומר כחטאת האשם הוא^א מה חטאת טעונה
מתן דמים ואימורין לגבי מזבח אף אשם
מצורע טעון מתן דמים ואימורין לגבי
מזבח אם כן נכתוב בהאי ולא נכתוב
בהאי הניחא אי סבירא לן^ב יצא לידון
בדבר החדש איהו הוא דלא גמר בכללו

הוא דשנה עליה: לפסוק. שחיתת
נכתוב גבי זאת תורת האשם
ציה הכא והכא לעיכובא הוא:
אבל

לאוכלם צירושלים לא יפדו
צירושלים ולגירסת הספרים
דפרק הזהב (צ"מ דף נה:
על הפירות ויחזור ויפדה

וְקוֹטְרִטְרָם וְחִבְרִים וְאֹמֶרִים לֹא הִזְקִיקוּהוּ לַחֲזוֹר לַחֲלָלָם כְּמוֹ שֶׁמִּ״ק
 חֲמֹמֶיִר דְּלֹא שָׂרִי נִחְשֵׁת עַל הַפִּירוֹת אֲלֵכִי׃ יִחוּר וַיִּפְדֶּה אֶת הַפִּי־
 אֶת הַפִּירוֹת וּמִשְׁמַע דִּלְפִּילוֹ אִיסּוּרָא אִיבָא לִמְאֵי דִּגְרָסִי׃ לֹא נִטְוֶה
 עֲבֻרוֹת בֵּן (פ״ג מ״) וְשֵׁם הָאֲרֻכְתִּי צִפְרָא הֹוֵב (ב״מ ד״ה ג׳) וְחִיּוּנוֹ
 שֶׁטַּפֵּל חֲמוּר כֵּן הֵעִיק כְּדֹאמְרִינִן פֶּרֶק מֵדוֹת (נִגְחֹת אֵלָּה)׃ הַיְיָ
 דְּמִשְׁמַע הִכָּא מוֹתֵר שְׁלָמִים הוּא הוּא אַחֵר שְׁלָמִים הוּא הוּא אַחֵר
 וְתוֹר הַפִּסִּי נִמִּי זַעִי קִרָא כְּדִרְשִׁינִן פֶּרֶק קִמָא (נְעִיל ט.) אִם כִּזְבִּי
 שִׁיעֻטוֹ סְמִיכָה וְקָבִים וְתוֹפֶת חוּה וְשׁוֹן וְהָא דְקָרִי לִיה בֵּן טַפְסֵי
 יִדְעִינִן עֵיכוּבָא ע״י׃ ל״פ״ שִׁיבָא אֲשֶׁם מְצוּרַע אִידוֹן בְּרַבְרָא הַחֲדָשׁ
 חֲשִׁיב דְּזֵר חֲדָשׁ וְכֵן אֲזִי וִידְעוּי שִׁשׁ כְּרַת מֵה שְׁאִין כֵּן בְּשֶׁאֵר מִ
 בְּשֶׁאֵר מְכַשְׁפִּים פֶּרֶק קִמָא לִידְבוֹת (דף ק״ז.) וּפְרָק אֲרִבְעָ מֵימוֹת
 י גַּמְר מֵינִיחֹו סְקִילָה לִמְד׳ כֻּלּוֹ לֹא גַמְר מֵינִיחֹו חוה בֵּן׃ הַקֶּשֶׁה
 כִּי הִכָּא דְשֶׁאֵר אֲשֶׁמֹוה כֹּל דֵּר לִנְחוּחַ וְאֲשֶׁם מְזוּרַע בֵּן׃ הֵם
 הַעֲרִיֹוֹת וְחֹו הוֹתֵרֹו אִיחֹו דֵּר הַחֲדָשׁ שְׁסוּתֵר כֻּלּוֹ אֲזֵל מֵה שְׁחֹו
 הַקֶּשֶׁה וְאֵלֵּי לִמָּוֹן דְּלֹאֵר כֻּלּוֹ גַּמְר מֵינִיחֹו הִיכֹו לֹא אֲשֶׁמֹוה טַפְסֵי
 הִיכָּא אֲלֵא מִיִּדִּי דְלֹא חִדָּשׁ זֹו גִּוּוֹן שְׁחִיטָה אֲפֹוֹן אֲזֵל הַחֲדָשׁ לְעוֹד
 לְעוֹד דֹּאֵם כִּי הִיכָּא יוֹאֵל לִידוֹן דְּבִדְבֵר הַחֲדָשׁ כִּיּוֹאֵל זֹו לִלְמַד
 אֲלֵי׃ תִּימָה וְשֶׁאֵר אֲשֶׁמֹוה הִיכֹו יִלְפִי מֵאֲשֶׁם מְזוּרַע מֵה לֵּאשֶׁם מֵ

מזפ.

וַיִּהְיֶה מֵעֶשֶׂר דְּהוּא נִפְדָּה. אֲפִילוּ צִירוּסִים אִם נִטְמָא כְּדִלְפִּין
 מוּכַל שֶׁאֵתוּ וְאִין שֶׁאֵת אֵלָּא אֲכִילָה וְאִילוּ לְקוּחַ בִּכְסָף
 מִמֶּנּוּ מִמַּעֲשֵׂר שֶׁיֵּינוּ נִפְדָּה אֲלִיצָא ד'ר' יְהוּדָה אֲלָמָא אִיכָא טַפְלָא חֲמוּר
 בְּזוֹנֵטְרִים וְכִסְפֵּי¹ פִּרְשֵׁת עֶשֶׂר תַּעֲשֵׂר מִפְּרָשׁ טַעְמָא

דרכי יהודה משום דכתיב [הכסף]
כסף ראשון ולא כסף שני והא דלמחר
זריש הזהב (ב"מ דף מה.) גבי סלעין
זרינין דכסף כסף ריבזי יש לחלק
זוה שגגמך כפן פדיונו לגמרי וקנה
פדיונו [א] מעשר ואם היה טעור לא
היה נפדה ותנן במסכת מעשר שני
פ' שלשי (מ"י) אמרו לו לר' יהודה
מה אם מעשר שני עצמו שנטמא הרי
הוא נפדה הלכות בכסף מעשר
שנטמא אינו דין שיפדה אמר להם
לא אם אמרתם במעשר שני עצמו
שכן נפדה טעור ברחוק מקום אמרו
בלוקו בכסף מעשר שנטמא נפדה
טעור ברחוק מקום. ואית ספרים
דגרסי הכא נטמא אין לא נטמא לא
ומייתי ראייה מרבנן דטפל חמור
מעיקר פירוש נטמא נפדה לרבנן לא
נטמא אינו נפדה אפי' חוץ לירושלים
אע"פ שמעשר עצמו נפדה והיינו חוץ
לירושלים דירושלים אין מעשר טעור
נפדה וזכרספתא דמעשר שני [א] משמע
כסף הקונטרס דעל מילתא דר' יהודה
פרכינן [א] האי לישנא שפועה טפל
חמור מן העיקר והכי איתא התם
הלכות בכסף מעשר כו' אמרו לו
לרבי יהודה תחמיר בטפילה ויתר מן
העיקר [א] ולגריסתא הספרים לא
נטמא לא ומוכסין דרבנן נמי סברי
טפל חמור מן העיקר גבי מעשר
טעור חוץ לירושלים תפא דאי [א]

ממור מן

ומעשר עצמו נפדה אצל לגירכת
הקונטרס יחזא דלכא למימר דהאי
לא מיקרי טפל חמור מן העיקר
דמעשר עצמו טהור נפדה ברחוק
מקום כדי לפדות ^א צדמים ירושלים
בקר ואין יין ושכר דכמיז ונתת
הכסף בכל אשר תאזה נפשך אצל אס
לקח פירות פז חוץ לירושלים כדי
לאכולם ירשלים לא יפדה כמו שלח מה שהיה נדון
בירושלים ולגירסת הספרים לא נעמא לא ^א קשה לפרוש הקונטרס
דפרק הזהב (ב"מ דף טז:) גבי מחללין אותו כסף על נחשת ונחשת
על הפירות ויחזור ויפדה את הפירות ^א וחכמים אומרים יעלו
לחזור לחללם כמו מ"ק אלא אם רצה יעלה פירות עצמו ^א דהקלו
ז"כ יחזור ויפדה את הפירות ועלה הכסף לירושלים והכא משמע
יבא למצי דגרמי' לא נעמא לא דלמי נפדה טהור ברחוק מקום
הזהב (ב"מ דף טז:) ד"ה יחזור: **פסח בשאר ימות השנה שלמים**
מ"י מחד (מנחות טז:) דאחד זה אידי עשר שלח מיניו לו בכל התורה
יג אחד עשר שלמים הוי דלך עשר שלמים עליו דמשמע צבורות
זקן קמא (על ט.) אם כש יבא פסח עשברה שמו ושלמים הצבורין
זקן והא דקרי ליה ^א טפל לאו דווקא: **לעבב מנא** ל"ן דרבי
בזרע לידון בדבר החדש בו. מה שחטאת ^א מזורע טעונה נסים
ורת מה שאין כן בשאר מכשפים מדלג מני בל"ו כריתות ואפ"ה
(ד.) ופרק ארבע מיתות (סנהדרין דף טז:) ואי מקרי כרת דכמיז
מזר מיניה וזה ^א הקשה ה"ר יעקב מאורליג"ש * אלא לא קריי
ואסם מזורע ^א דס ממנו לזהנות וכגון אשת אס צפר קמא
סותר כללו אצל מה שחטאת מזורע טעונה נסים אידי סותר
מיניה יהיו כל אשמות טעונין מתן צבונות וילפס נמי כולו עריות
מזר כפון אצל הדיקוס לא גמר מיניה דכפירס בקונטרס דל"כ לא
החדש כיוצא בו ללמד על הכלל כולו: **נכתוב בהאי ואלא**
לאסם מזורע מה לאסם מזורע שכן צא להמיר:

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

יא א מ״י פ״ו מהלכות
 מעשר שני הלכה א ב:
יב ב מ״י פרק ג' מהלכות
 תמורה הלכה ה:
יג ג מ״י פ״ג מהלכות מעשה
 קרבנות הלכה ו:
יד ד מ״י שם פ״ה הלכה ג:

תורה אור השלם

1. במקום אשר ישחטו את
העֵלָה ישחטו את האֵשֶׁם וְאֵת
דָּמוֹ יִזְרֹק עַל הַמִּזְבֵּחַ כְּסִבִּיב:
וְיִקְרָא ז', ב
2. וְשָׁחַט אֶת הַכֶּבֶשׂ בַּמִּקְדָּשׁ
אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת הַחֻטָּאת וְאֵת
הָעֵלָה בַּמִּקְדָּשׁ הַקָּדָשׁ כִּי
בְּחֻטָּאת הָאֵשֶׁם הוּא לִכְהֵן
קֹדֶשׁ קֳדָשִׁים הוּא:
וְיִקְרָא יד, יג

מוסף רש"י

[illegible]

שיטה מקובצת (המשך)

[illegible]